

## **Формування медіаграмотності на уроках географії**

Андреев Сергій Сергійович

вчитель географії, спеціаліст II категорії

Кам'яноярського НВК Чугувської районої ради Харківської області

Суспільство XXI століття зіткнулося з новими викликами, такими як створення глобального інформаційного простору для забезпечення ефективної взаємодії між представниками різноманітних верств населення світу, що характеризується стрімким збільшення ролі інформації та знань.

Наше життя з усіх боків оточене різноманітними каналами комунікації, які занурюють у центр інформаційного потоку. Особливо схильні до орієнтування, в нових умовах життя, представники учнівської молоді.

Згідно концепції Нової Української Школи, сучасна педагогіка відмовляється від твердого «авторитарного керування», де учень є «об'єктом навчальних впливів», і переходить до системи організації підтримки і стимулювання самостійної пізнавальної діяльності об'єкта навчання, створення умов для творчості, до навчання творчістю, до педагогіки співробітництва.

Сьогодні медіаграмотність привертає увагу науковців різних наук. Насамперед, завдяки тому, що вона формує міцні міжпредметні зв'язки.

Для досягнення цього необхідно створення відповідних умов, а саме впровадження новітніх технологій інтерактивного навчання в шкільну освіту. Це дасть змогу розвитку особистості для учнів.

Саме медіаосвітні технології, котрі виокремилися в окрему частину педагогіки – медіадидактику, яка розробляє теорію медіаосвіти й навчання, науково обґрунтовує зміст медіаосвіти, вивчає закономірності, принципи, методи, організаційні форми навчання із залученням медіапродуктів та посиленням на мас-медіа, втілюють принципи гуманізації освіти, сприяють підвищенню інтелектуального, культурного, духовного, морального рівня майбутнього фахівця. Відтак медіадидактика складається з пресодидактики, теледидактики, кінодидактики, радіодидактики, інтернетдидактики, мультимедіадидактики тощо [1, с.212]. Медіапедагоги розглядають кілька варіантів запровадження медіаосвіти: включення її до навчальних програм у загальноосвітньому чи вищому навчальному закладі; дистанційну освіту за допомогою телебачення, радіо, системи "Інтернет"; самостійну/безперервну освіту медіазасобами та ін. [2,с.201].

Тенденції сьогодення, в географічній науці, продиктовані стрімким розвитком інформаційної взаємодії суспільств та викликів, які з цим пов'язані. Тому потрібно виховувати пізнавальний інтерес та критичне мислення учнів, що, в свою чергу, дасть змогу формувати вміння до аналізу.

Застосування медіаграмотності найбільш доцільно використовувати при вивченні розділів суспільної та економічної географії.

Так, вивчаючи населення, наприклад, Китаю, у 10 класі, учням запропоновується прочитати відповідний текст підручника, в якому подана інформація, про чисельність, щільність, склад населення та стислий огляд

найбільших міст, а також про проблеми, які пов'язані зі стрімким ростом населення.

Після того, як учні ознайомились з текстом підручника, клас поділяється на 4 групи. Кожній групі пропонується ознайомитись з наступними альтернативними джерела інформації:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=JyjkPMQLuIM>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=361Bw4q-XVg>
3. [https://www.youtube.com/watch?v=0e1br-VFI\\_s&pbjreload=10](https://www.youtube.com/watch?v=0e1br-VFI_s&pbjreload=10)
4. <https://www.youtube.com/watch?v=pZ7xGYX9rgA>

Переглянувши подані матеріали, які докорінно відрізняються від тексту, який подано у підручнику, учням ставиться завдання проаналізувати інформацію наступними критеріями:

1. Якої реакції очікують автори наступних відеосюжетів та на яку аудиторію вони розраховані?
2. Які джерела інформації були використанні та наскільки вони можуть бути достовірними?
3. Чи можна назвати інформацію авторів ангажованою, упередженою?
4. До яких наслідків може призвести отримана інформація?
5. Чи містить отримана інформація інші погляди від тих, які відображено у підручнику?
6. Чи спричиняє отримана інформація будь-якій ворожнечі або ненависті?
7. Які соціальні проблеми були подані?
8. Як автори намагаються довести те, що саме їх інформація правдива?
9. Висловіть власну аргументовану думку з цієї проблеми.

Аналізуючи наведену інформацію учні навчаються обробляти думки та погляди, їх ретельне оцінювання шляхом того, що потрібно урахувати декілька різних поглядів, припущень, а також інтересу та заангажованості.

При цьому учні вчать не сприймати інформацію з будь-якого джерела, як істину, а навпаки підходити до неї з точки зору правдивості, точності, релевантності та логічності. Тобто її треба проаналізувати, оцінити використовуючи різні точки зору та факти та помістити в конкретний контекст.

Як результат такого уроку є те, що учні навчаються критично обробляти інформацію та використовують свої знання у практичній діяльності.

Використані джерела:

1. Зражевська Н. І. Масова комунікація і культура: Лекції / Зражевська Н. І. – Черкаси : Брама – Україна, 2006. – 172 с.;
2. КОНЦЕПЦІЯ ВПРОВАДЖЕННЯ МЕДІАОСВІТИ В УКРАЇНІ 2010-09-29 Схвалено постановою Президії Національної академії педагогічних наук України 20 травня 2010 року, протокол № 1-7/6-150.